

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Ex.No	54-554-01-33
Дата	04.10.2025

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

13⁰⁸
уфиз

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА

51-ото НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за статистиката, ведно с мотиви и предварителна оценка на въздействието към него.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и обсъждане по установения ред.

2025 г.

гр. София

ВНОСИТЕЛИ:

Бъшча Божанов
Надмеса Морганова
Атанас Славов
Емил Ренофанов
Стефа Христова
Матей Тейков
Иванко Минев
Иванко Мирев
Мария Димитрова

Anaue & Ananacab
Muno Muno

**ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ
НА ЗАКОНА ЗА СТАТИСТИКАТА**

(Обн. ДВ. бр.57 от 1999г., изм. ДВ. бр.42 от 2001г., изм. ДВ. бр.45 от 2002г., изм. ДВ. бр.74 от 2002г., изм. ДВ. бр.37 от 2004г., изм. ДВ. бр.39 от 2005г., изм. ДВ. бр.81 от 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 2005г., изм. ДВ. бр.100 от 2007г., изм. ДВ. бр.98 от 2008г., изм. ДВ. бр.42 от 2009г., изм. ДВ. бр.95 от 2009г., изм. ДВ. бр.97 от 2010г., изм. ДВ. бр.38 от 2012г., доп. ДВ. бр.15 от 2013г., изм. ДВ. бр.7 от 2018г., изм. ДВ. бр.38 от 2020г., изм. ДВ. бр.84 от 2023г.)

§ 1. В чл. 7, ал. 1 се създава т. 16:

„16. изгражда и поддържа информационна система единна входна точка за подаване на годишни отчети за дейността, съдържащи статистически справки, счетоводни документи и годишни финансови отчети.

§ 2. В чл. 20 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 5 думите “със съвместна заповед на председателя на Националния статистически институт и изпълнителните директори на Националната агенция за приходите и на Агенцията по вписванията, които се обнародват в „Държавен вестник“, се заменят с думите “наредбата по чл. 39а, ал. 10 от Закона за счетоводството”

2. Създават се ал. 8-9:

“(8) Статистическите формуляри и образци по ал. 5 се публикуват и в машинночетим отворен формат.

“(9) Не се изисква подаване на данни, които са налични в регистри, водени в електронен вид.”

§ 3. В чл. 24 се създава ал. 6:

“(6) За всеки достъп до статистически данни в информационните системи на Националния статистически институти и за всяко предоставяне на данни на други организации се съхраняват данни в регистър, воден в Националния статистически институт.”

§ 4. В чл. 25 се създава нова ал. 3:

“(3) Индивидуални данни за финансови отчети се публикуват и когато са подадени през единната входна точка по чл. 7, ал. 1, т. 16 и подлежат на обявяване в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.”

§ 5. В чл. 27 се създава ал. 7:

“(7) Идентификаторите и имената на физически и юридически лица, за които се съхраняват статистически данни, се съхраняват в информационните системи на

Националният статистически институт по начин, който не позволява непосредственото разкриване на лицето, за което се отнасят статистическите данни.”

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 6. В Закона за счетоводството (...), в глава седма, Раздел I се създава нов чл. 39а:

“Чл. 39а. (1) Заявленията за обявяване на годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети, докладите и декларациите по тази глава, които подлежат на обявяване в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, както и годишните отчети за дейността по Закона за статистиката се подават от лицата по ал. 11 чрез информационната система по чл. 7, ал. 1, т. 16 от Закона за статистиката.

(2) Националният статистически институт предоставя възможност за получаване на документи и данни по тази глава в системата по ал. 1 по следните начини:

1. чрез потребителски интерфейс;
2. чрез приложно-програмни интерфейси;
3. чрез документи в машинночетим отворен формат.

(3) Декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 и чл. 62а, ал. 1, финансовите отчети, документите относно приемането им и други данни, определени с наредбата по ал. 10 се изпращат автоматизирано към търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел чрез системата по ал. 1.

(4) Данни, подадени по ал. 2, т. 2 и т. 3 се визуализират в системата по ал. 1 преди да бъдат изпратени към Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

(5) За финансови отчети, изготвени по международните счетоводни стандарти, както и за финансови отчети, подлежащи на независим финансов одит, се изпраща и оригиналният отчет и данните от него в машинночетим отворен формат.

(6) Подписването и изпращането на финансовите отчети по реда на чл. 25, ал. 2 се извършва по един от следните начини:

1. Чрез системата по ал. 1, чрез средствата по ал. 8;
2. Като електронен документ, с квалифициран електронен подпис, който се прилага при подаване на данните към системата по ал. 1;
3. Като заверен образ на документ, създаден и подписан на хартиен носител, който се прилага при подаване на данните към системата по ал. 1. Завереният електронен образ се подписва по реда на ал. 9;

(7) Отговорността за съответствието на подадените данни с одобрените финансови отчети се носи от лицата, които ги подават в системата по ал. 1.

(8) Данни могат да бъдат изпращани и от упълномощени лица, като упълномощаването, както и преупълномощаването, се извършват по един от следните начини:

1. С нотариално заверено пълномощно, вписано в информационната система по чл. 28б от Закона за нотариусите и нотариалната дейност, когато за пълномощното е посочено, че се прилага за обявяване на годишни финансови отчети.

2. Чрез електронно овластяване по реда на Закона за електронната идентификация

3. Чрез овластяване, въведено в единния портал за електронно управление.

(9) Електронните документи, подавани по реда на ал. 1, се удостоверяват от получаващата институция с квалифициран електронен времеви печат и се подписват от заявителите по един от следните начини:

1. с квалифициран електронен подпис;

2. с персонален идентификационен под по чл. 102, ал. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, за малки предприятия и микропредприятия;

3. с криптографски ключове, свързани с удостоверение за електронна идентичност.

(10) Условието и редът за работа на системата по ал. 1, форматите на данни и обмяна на данни с Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, както и начинът за коригиране на подадените данни се определят с наредба на Министерския съвет, съгласувана с изпълнителния директор на Агенцията по вписванията и изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, по предложение на председателя на Националния статистически институт.

(11) Министерският съвет определя с постановление кръга на юридическите лица, които са задължени да обявяват финансовите си отчети чрез системата по ал. 1

(12) Изпълнителният директор на Агенцията по вписванията осигурява оперативна съвместимост между информационната система на Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел и системата по ал. 1.”

§ 7. В чл. 24 от Закона за електронното управление (..) накрая се добавят думите “или чрез портала на електронното управление по ред, определен с наредбата по чл. 12, ал. 4”

§ 8. В Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (..) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 13 се създава нова ал. 10:

“(10) При подаване на годишен финансов отчет по реда на чл. 39а, ал. 1 от Закона за счетоводството, подписването на заявлението се смята за деклариране на истинността на заявените за обявяване обстоятелства. В този случай декларацията по ал. 4 не се изисква, а заявителят носи наказателна отговорност за подаване на неистински документи по чл. 313 от Наказателния кодекс.

2. В чл. 15, ал. 3 след думите “съставителя на финансовите отчети по смисъла на Закона за счетоводството с нотариално заверено пълномощно” се добавят думите “или от упълномощено лице по начините, определени в чл. 39а, ал. 8 от Закона за счетоводството”

3. В чл. 19, ал. 4 думите “когато това се изисква по закон” се заменят с думите “в обхвата на ал. 7”.

4. В чл. 19 се създава ал. 7:

“(7) Обявяването на годишните финансови отчети, декларациите по чл.38, ал.9, т.2 от Закона за счетоводството и доклади, постъпили по реда на чл.39а, ал.1 от Закона за счетоводството, се извършва автоматично по партидите на търговците, клоновете на чуждестранни търговци, юридическите лица с нестопанска цел и клоновете на юридически лица с нестопанска цел, с изключение на акционерните дружества и дружествата, чиито годишни финансови отчети подлежат на задължителен независим финансов одит по смисъла на чл. 37, ал. 1 от Закона за счетоводството”

5. В чл. 32 се създава ал. 5:

“(5) Данните за годишните финансови отчети, както и други документи, подлежащи на обявяване, подадени в машинночетим формат, в т.ч. чрез системата по чл. 39а, ал. 1 от Закона за счетоводството, се визуализират по ред, определен с наредбата по чл. 31.

§ 9. В чл. 252, ал. 2 от Закона за корпоративното подоходно облагане (..) накрая се добавят думите “по реда на чл. 7, ал. 3 или по реда на чл. 39а от Закона за счетоводството”

§ 10. В чл. 84 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност (..) се създава ал. 3:

“(3) Пълномощни, заверени от лицата по ал. 1, се вписват в информационната система по чл. 286”

§ 11. Министерският съвет приема наредбата по чл. 39а, ал. 10 от Закона за счетоводството в срок до 01.12.2025 г.

§ 12. Този закон влиза в сила на 01.01.2027 г.

ВНОСИТЕЛИ:

Божидар Божанов
Надига Морданова
Антониев Снежана
Емилевски Георгиев
Стефан Димитров
Михаил Тейков
Шабан Шабанов
Иванко Мирчев
Мария Димитрова
Антоний А. Антониев
(всичко в единно)

МОТИВИ

С предложения законопроект се въвежда възможност за изпращане на данни за годишни отчети, чрез която да се спести административна тежест, свързана с подаване на данни към две институции, с ръчното въвеждане на информация и възможностите за грешки, както и да предостави повече прозрачност (чрез предоставяне в машинночетим формат) на годишните финансови отчети.

Предложеният подход за постигане на тези цели е надграждане или пълно обновяване на системата на НСИ за подаване на статистическа информация (ИСБС) със следните допълнителни функционалности:

- Автоматизирано въвеждане на данни, експортирани или изпратени от софтуерни продукти на предприятията - счетоводен, TP3, ERP и др.
- Автоматизирано трансформиране и подаване на приетите данни и документи към Агенция по вписванията
- Възможност за подписване на отчетите от страна на ръководителите на предприятията в системата на НСИ като част от процеса по подаване

Избраният подход ще бъде реализиран при следните принципи:

1. Роли на институциите

- 1.1. Националният статистически институт е първичен администратор на данните за годишния отчет за дейността по Закона за статистиката
- 1.2. Агенцията по вписванията е първичен администратор на данните за годишните финансови отчети по Закона за счетоводството.
- 1.3. С изключение на акционерните дружества (и др. лица по новата чл. 19, ал. 7 от ЗТТРЮЛНЦ), Агенцията по вписванията няма да прави проверки на подадените финансови отчети.
- 1.4. Агенция по вписванията ще предоставя финансовите отчети като отворени данни
- 1.5. Националната агенция за приходите не е първичен администратор на данни, а използва подмножество на данните, подадени към Националния статистически институт
- 1.6. Министерството на електронното управление ще прилага общите си координационни правомощия върху обмена на данни между административни органи, както и съгласувателната си функция при издаване на наредбата по чл. 39а, ал. 10.

2. Формат на данните

- 2.1. Приемане на отчетите чрез комбинация от методи - ръчно въвеждане на данни,

които липсват в счетоводен/TP3/ERP софтуер и автоматизирано попълване на данните, налични в тези софтуери

- 2.2. Форматът ще бъде уреден в подзаконова уредба, като ще допуска подаване на различни части, генерирани от различни софтуерни пакети.
- 2.3. Преди подаване на отчета към Агенция по вписванията, системата ще визуализира негов изглед на база на машинночетимите данни.
- 2.4. НСИ, като институция, определяща най-широкия набор данни, съгласно изисквания на Евростат, веднъж годишно ще одобрява дефинициите на данните (напр. чрез XSD)
- 2.5. Агенция по вписванията, като институция, отговорна за публичната част на финансовите отчети, веднъж годишно ще определя правила за трансформация на разширените данни от ГОД до подходящ формат (напр. чрез XSLT)
- 2.6. Текстови документи, изискуеми по Закона за счетоводството и ЗТПРЮЛНЦ, ще се публикуват или отделно, като прикачени файлове, или като елементи на основния XML, в base64 кодиране (конкретният подход, или комбинацията от двата, ще бъдат дефинирани в подзаконовата уредба)
- 2.7. Декларации, изискуеми по ЗСч и ЗТПРЮЛНЦ, могат да се попълват и подписват в самата система, а не като прикачени документи
- 2.8. Националната агенция за приходите определя формата на данните, които получава от НСИ чрез предвидена в закона наредба.

3. Генериране и изпращане на данни

- 3.1. ERP, счетоводният, TP3 и друг софтуер ще генерират автоматизирано отчетите (в машинночетим вид) в съответствие с актуалните дефиниции
- 3.2. Тъй като в един софтуер няма цялата налична информация за годишния отчет за дейността, машинночетимите документи могат да се генерират от повече от един софтуер (напр. счетоводен и TP3)
- 3.3. Ако в годишния отчет за дейността се изисква попълване на данни, които са налични в други регистри (напр. данни за собствеността), те се извличат от тях
- 3.4. Данните за формиране на годишния отчет за дейността, съответно за финансовите отчети, могат да се подават по следните начини:
 - 3.4.1. Чрез отделни полета в потребителски интерфейс
 - 3.4.2. Чрез ръчното качване на файл/файлове в системата от упълномощено лице
 - 3.4.3. Чрез изпращане от съответния софтуер към приложно-програмен интерфейс (API) чрез ключ, получен от съответната система
- 3.5. При подаване на отчета чрез упълномощено лице, за пълномощното се проверяват три регистра: Единство 2 на Нотариалната камара, регистъра на овластяванията и вътрешната система за овластяване в портала egov.bg

4. Подписване на данни

- 4.1. Подписването ще се извършва от задължените лица (законен представител,

счетоводител) по един от следните начини:

- 4.1.1. В съответната система (ИСБС), като там подписване ще може да се осъществява както чрез КЕП, така и чрез ПИК на НАП или чрез криптографски ключове, свързани с удостоверение за електронна идентичност
- 4.1.2. В рамките на счетоводния софтуер или вътрешните системи на задължените лица
- 4.1.3. Чрез стандартните инструменти за електронно подписване, предоставени от доставчиците на електронни удостоверителни услуги
- 4.2. Всяка изпратена информация ще бъде удостоверявана в квалифициран електронен времеви печат
- 4.3. Текстовите приложения към финансовите отчети (в т.ч. одиторския доклад и годишен доклад за дейността) се изпращат като отделни файлове в системата и могат да бъдат подписване с attached или detached подписи.
- 4.4. Декларация за истинността на подадените данни няма да се подава при обявяване на ГФО, като вместо това за декларация за истинност ще се смята подписът на заявителя.

5. Корекция на данни

- 5.1. В сроковете по съвместната заповед на НСИ и НАП съгласно Закона за статистиката ще могат да се публикуват коригирани данни
- 5.2. При всяка корекция на данни към заинтересованите институции ще се изпраща нотификация, съдържаща идентификатор на задълженото лице и входящ номер

Законопроектът ще улесни значително публикуването на данни за дейността и обявяването на финансовите отчети, като ще направи възможен автоматизирания анализ на обявените отчети.

Единната входна точка е част от редица стратегически документи в последните години и е дълго очаквана от всички заинтересовани страни.

В допълнение, в Закона за статистиката, се добавят гаранции за защита на статистическите данни - чрез пълна проследимост на достъпите до данните и чрез трансформация на идентификаторите (ЕИК и др.) така че дори при частично изтичане на данни да не мога да бъде разкрита връзката между данните и лицата, за които се отнасят.

Борислав Борисков
Натанел Митков
Антон Савов
Емил Кочев
Стефан Ангелов
Михаил Петков

Ubauro Ubauro

Ubauro Mures

Mapura Dura

Amoral A. Amoral

Barro Barro

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА
ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
СТАТИСТИКАТА

I. Част първа

Елементи на оценката	Аргументация
Основания на законодателната инициатива	Законодателната инициатива си поставя за цел въвеждане на единна входна точка за подаване финансови отчети, както е предвидена в стратегически документи от 2016 г до момента.
Заинтересовани групи	- Търговски дружества и ЮЛНЦ - Националния статистически институт - Агенция по вписванията - Счетоводители, счетоводни предприятия, дипломирани експерт-счетоводители
Анализ на разходи и ползи	В зависимост от решенията на Националния статистически институти, може да бъде надградена настоящата система ИСБС или да бъде изградена нова, като от това ще зависят направените разходи. При всички положения, ползите са безспорни, във връзка с намаляване на административната тежест за бизнеса.
Административна тежест и структурни промени	Не се предвиждат административни промени, като закриване, сливане или създаване на нови административни структури. Със законопроекта се намалява административната тежест, произтичаща от задължението за подаване на припокриващи се финансови данни към няколко институции.
Въздействие върху нормативната база	В резултат на измененията следва да бъде приета детайлна уредба на подзаконово ниво.
Равно третиране от държавата и	Предложението не засяга спазването на принципа на равенство съгласно българското законодателство и за равното третиране от

Елементи на оценката	Аргументация
балансирано демографско развитие	държавата на българите и българските граждани, живеещи извън страната. Не се очакват негативни въздействия на предложението върху балансираното демографско развитие, включително върху темповете на намаляване на броя на населението, динамиката на миграционните потоци и ограничаването на броя на емигриращите българи.

ВНОСИТЕЛИ:

Борислав Борисов

Натанел Найденов

Антон Савов

Емилант Криванов

Стефан Ангелов

Михаил Трейков

Иванко Иванов

Иванко Митев

Мария Димитрова

Антон А. Ангелов

Ванко Ванко